

NOG SLECHTS 8 PROCENT HEEFT EEN VOLLEDIGE PROTHESE

Verdwijnt het kunstgebit?

Het aantal Nederlanders dat een volledige prothese draagt, neemt alsmaar verder af. We hebben steeds meer aandacht voor het behoud van onze eigen kiezen en tanden.

Het was de zomer van 1974. Ik, twintig jaar, studeerde nog en stond als vakantiehulp achter de bar. Hakkie, een ongeveer even oude bouwvakker uit de buurt, nam plaats op een kruk en zei in onvervalst dialect: "Ik heb al mijn tanden en kiezen uit mijn muil laten trekken. Nu heb ik nooit meer kiespijn en hoef ik nooit meer naar de tandenbeul. Dat spaart een hoop geld uit."

GEBIT ALS HUWELIJKSCADEAU

Josef Bruers is bijzonder hoogleraar kwaliteit van mondzorg in de praktijk en werkt als onderzoekscoördinator bij de Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde. Hij vertelt: "Nog tot in de jaren zestig was het heel normaal dat je al je kiezen en tanden liet trekken. Het werd als een uitstekend alternatief gezien. Ook al was het gebit nog gezond. Zelfs jonge stellen lieten dat vlak voor hun huwelijk doen. Niet zelden werd dit als bruiloftscadeau door één van de ouderparen betaald. Dan werd je later nooit meer

voor onverwachte tandartskosten geplaatst, zo was de redenering. Deze Nederlandse zuinigheid is tamelijk uniek in de wereld. Zo is het in de Japanse cultuur juist van groot belang het eigen gebit te behouden. Ook al heb je nog maar één tand over."

GETOB

De meeste ouderen weten nog haarfijn te vertellen dat hun ouders het eigen gebit inwisselden. En wie kent niet het ritueel van het kunstgebit in het waterglas op het nachtkastje? Of de grapjes of angstige voorstellingen die opa met zijn klapperende gebit maakte... Mijn schoonvader tobde zijn hele leven met zijn kunstgebit. Het zat nooit lekker in zijn mond, altijd pijnlijke, altijd narigheid. Wat is hij vaak teruggegaan naar de tandtechnieker.

GROEIEND BEWUSTZIJN

In 1974 droeg 40 procent van de bevolking zelfs nog een volledig kunstgebit. Ouderen met alleen maar

eigen tanden en kiezen waren een zeldzaamheid. Professor Bruers: "In de jaren zeventig werd het gebitsbewustzijn en het belang van mondhygiëne eindelijk door overheid en tandartsen serieus genomen. Fluoridering van tandpasta bleek heel effectief tegen tandbederf en er kwamen nieuwe behandelmethoden zoals implantaten. Door al deze aandacht voor het eigen gebit daalde het aantal volledige protheses naar 12 procent in 2009 en wij denken dat nu nog slechts 8 procent van de Nederlanders een volledig kunstgebit heeft. Dat is overigens een ruwe schatting en dat zijn dan vooral 75-plussers. In die leeftijdsgroep draagt circa 39 procent een volledige prothese. Onder jongeren komt een kunstgebit nog zelden voor."

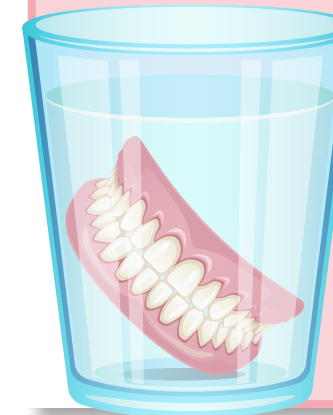
BETER AF

Bruers vermoedt dat het percentage van 8 procent niet verder zal dalen. Dat komt omdat vooral lager opgeleiden nog steeds ongezond leven. Bij sommige jongvolwassenen zie je een snelle slijtage van het gebit door onder andere het veelvuldig gebruik van mierzoete 'powerdrankjes'. Ofschoon steeds meer ouderen hun eigen gebit nog hebben, ziet Bruers ook dat een deel van deze ouderen ernstige mondproblemen heeft en misschien beter af is met een (gedeeltelijke) prothese. "Maar kun je iemand met bijvoorbeeld dementie en met erge pijnklachten dwingen een prothese te nemen? Dat is een ethische vraag", aldus Bruers.

Hoge kosten

De prijs van een volledig kunstgebit bedraagt circa 1.200 euro, maar er zijn de nodige prijsverschillen. De meeste basisverzekeringen vergoeden 75 procent.

Het eigen risico van € 385 bent u wel kwijt. De nazorg wordt ook grotendeels vergoed, maar dat verschilt per ziektekostenverzekeraar. Bij een kunstgebit van € 1.200 betaalt u zelf € 300 (25%) plus het eigen risico (€ 385), dus opgeteld € 685.

GROTE SPRONGEN

Er zijn ongeveer 8.700 tandartsen. Ron Meijer (65) is er één van. Hij kijkt al bijna veertig jaar in monden en heeft een grote tandartspraktijk in Maurik, in de Betuwe. Zijn zoon Rolf staat ook in 'de zaak'. Meijer: "Vooral op het gebied van de mondhygiëne hebben wij de afgelopen veertig jaar grote sprongen gemaakt. Een schone mond is prettig en gezond. Met een lelijk gebit kun je eigenlijk niet meer aankomen. U ziet toch ook liever mensen met keurig gepoetste schoenen dan ongepoetste." Hij betwijfelt overigens dat nog slechts 8 procent een volledige prothese heeft. "Ik denk dat dit percentage hoger ligt. In onze praktijk komen ook jongere mensen die om een kunstgebit vragen. Als het gebit er nog goed uitziet, weiger ik dat te doen. Ik ben geen sloper!"

GEEN ROZENGEUR EN MANESCHIJN

Hakkie dacht in 1974 dat hij met een kunstgebit nooit meer kiespijn zou hebben. In werkelijkheid slinkt bij het ouder worden de kaak en kan het kunstgebit slechter gaan passen. Het kauw- en smaakvermogen kan afnemen. Lachen, zoenen of een muziekinstrument bespelen; het kan allemaal lastiger worden. Meijer: "Een kunstgebit is geen rozengeur en maneschijn, zoals het vroeger werd afgeschilderd. Zeker in de eerste maanden na plaatsing zal zo'n prothese niet jouw vriend zijn. Het is net alsof je door een flinke schop een dik been hebt, dat maar heel langzaam slinkt." ■

DOE MEER MET STERADENT

Als u ergens nog een oude tube Steradent of andere gebitsreinigers vindt, moet u deze niet weggooien. U kunt het ook voor andere doeleinden gebruiken:

- U kunt vuile nagels weken in heet water met zo'n bruis-tablet.
- Gooi 's avonds twee tabletten gebitsreiniger in de toiletput en de volgende morgen is hij kraakhelder.
- De geur van verrotte knoflook in een trommeltje verdwijnt wanneer u heet water en een tablet Steradent in het trommeltje doet.
- Een vaas met aanslag maakt u makkelijk schoon door hem te vullen met water en er een tablet bij te doen. Dat geldt ook voor glaswerk.

